महाराष्ट्र शासन
महाराष्ट्र वस्तू व सेवाकर विभाग
राज्यकर सह आयुक्त (प्रशिक्षण),
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे कार्यालय,
9 वा मजला, जुनी इमारत, वस्तू व सेवाकर भवन,
माझगांव, मुंबई-400 010.

☎ : 022-23786571
022-2376 0722/23
E-mail ID: trainingsectionmumbai@gmail.com

क्र. रासआ (प्रशिक्षण)/मुख्या-१०/राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा-२०२६/ब- 794 मुंबई दिनांक 17 / 03/२०२६.

परिपत्रक

विषय:- राज्यकर अधिकारी यांच्यासाठी विहित केलेली राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा-२०२६ आयोजित करणेबाबत.

संदर्भ:- १. शासन अधिसूचना वित्त विभाग STO.१०६२/०७६४/६५/A-५ दि.०१.०८.१९७३.
२. शासन निर्णय क्र. विकअ १५१०/प्र.क्र. २१/विक्रीकर (प्र.२), दि. ११.०२.२०१०.
३. सामान्य प्रशासन विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. विपधो २६२०/प्र.क्र.१९/का.१७, दि. २२ सप्टेंबर २०२०.
४. सामान्य प्रशासन विभागाचे शासन निर्णय क्र. विपधो २६२०/प्र.क्र.१६/का.१७, दि. ३१ मार्च २०२१.
५. क्र. विकअ १०२०/प्र.क्र. १८४/वि.प्र. २, दि. २८ जून, २०२२.

शासन परिपत्रक क्र. विपधो २६२०/प्र.क्र.१९/का.१७, दि. २२ सप्टेंबर २०२० व शासन अधिसूचना वित्त विभाग STO.१०६२/०७६४/६५/A-५ दि.०१.०८.१९७३ अन्वये राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा-२०२६ माहे जून-२०२६ मध्ये नियोजित आहे. सदर परीक्षेसाठी सामान्य प्रशासन शासन निर्णय क्र. विपधो २६२०/ प्र.क्र.१६/का.१७, दि. ३१ मार्च २०२१ च्या शासन निर्णयातील सामाईक बाबींच्या तरतुदी सदर परीक्षेस लागु राहतील.

A) सदर परीक्षेस दि. ३१.०३.२०२१ च्या शासन निर्णयातील तरतुदी खालीलप्रमाणे :-

(अ) विभागीय परिक्षासंदर्भातील सामाईक बाबींचे धोरण :-

(I) संबंधित पदावर कायम करण्यासाठी घेण्यात येणारी विभागीय परिक्षा (उदा. सेवाप्रवेशोत्तर परीक्षा)

*१. **परीक्षेला बसण्याची पात्रता -** संबंधित पदावर वैध मार्गाने नामनिर्देशनाने नियुक्त झालेली व्यक्ती तसेच संबंधित पदावर*

पदोन्नतीव्दारे पदस्थापना झालेली व्यक्ती, विभागीय परीक्षेस बसण्यास पात्र राहील.

टीपः- *वैध मार्ग म्हणजे सेवा प्रवेश नियमामध्ये नमूद केलेल्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग अथवा निवड समिती मार्फत सरळसेवेने निवड झालेली अथवा शासनाच्या धोरणाव्दारे थेट नियुक्त झालेली व्यक्ती.*

२. ***विभागीय परीक्षेचा उद्देश*** *- शासकीय कर्मचाऱ्यास संबंधित शासकीय कामकाजाचे ज्ञान प्राप्त झाले आहे किंवा कसे या बाबीची पडताळणी करण्यासाठी विभागीय परीक्षा आयोजित करण्यात येते. सबब, विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य आहे.*

३. ***परीक्षेला बसण्याकरिता संधी -***

(३.१) संधी *- संधी म्हणजे संबंधित प्रशासकीय विभागाने आयोजित केलेली विभागीय परीक्षा ही या परीक्षेला बसण्यासाठी उमेदवारांना देण्यात आलेली संधी असेल.*

सबब, प्रशासकीय विभागामार्फत आयोजित होणारी परीक्षा हीच संधी म्हणून गणण्यात येणार असल्यामुळे, परीक्षेला बसण्यास पात्र असूनही जर उमेदवाराने परीक्षेचा अर्ज सादर केला नाही किंवा परीक्षेचा अर्ज सादर करूनही परीक्षेस उपस्थित राहीला नाही, तरीही त्या वर्षी आयोजित झालेली परीक्षा ही संबंधित उमेदवारास देण्यात आलेली एक संधी म्हणून गणण्यात येईल.

(३.२) संधींची संख्या *- शासकीय सेवेतील संबंधित पदावर नियुक्तीच्या दिनांकापासून (सरळसेवा अथवा पदोन्नतीव्दारे नियुक्ती) एकूण ३ संधीमध्ये परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील.*

तथापि, ज्या पदांना परिवीक्षा कालावधी लागू आहे, अशा पदावरील अधिकारी / कर्मचारी यांना सदर परीक्षा परिवीक्षाकालावधीमध्येच उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील.

(३.३) संधींची गणना *- शासकीय सेवेत ज्या दिनांकास संबंधित पदावर कर्मचारी रूजू होईल (सरळसेवा अथवा पदोन्नतीव्दारे नियुक्ती आदेशानुसार) त्या रूजू दिनांकानंतर प्रथम ज्या वेळी विभागीय परीक्षेसाठी अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरू होईल, त्या विभागीय परीक्षेचे आयोजन ही संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्याची पहिली संधी म्हणून गणण्यात येईल. तसेच त्यानंतर अनुक्रमे आयोजित होणाऱ्या पुढील दोन परीक्षा या पुढील दुसरी व तिसरी संधी म्हणून गणण्यात येईल.*

त्यामुळे शासकीय सेवेतील संबंधीत पदावर शासकीय कर्मचारी ज्या दिनांकास रूजू होईल, त्या दिनांकापूर्वी जर त्या कॅलेंडर वर्षामधील विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याचा दिनांक समाप्त झाला असेल तर संबंधित शासकीय कर्मचारी सदर परीक्षेस बसू शकत नसल्यामुळे सदर आयोजित होणारी परीक्षा ही संधी म्हणून गणण्यात येणार नाही.

(३.४) विहित संधीत परीक्षा उत्तीर्ण न झाल्यास होणारे परिणाम *- संबंधित पदावर कायम होण्यासाठी विभागीय परीक्षा अ.क्र. ३.२ मध्ये नमूद केल्यानुसार विहीत संधीत उत्तीर्ण न झाल्यास, संबंधित वेतनवाढ रोखण्यात येईल. तसेच संबंधित कर्मचारी ज्या वेळी सदर परीक्षा उत्तीर्ण होईल अथवा परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट प्राप्त होईल त्यानंतर त्याला वेतनवाढ अनुज्ञेय राहील. मात्र पुढील सर्व वेतनवाढी या, जणू काही वेतनवाढ रोखण्यात आली नव्हती असे समजून देय होतील. तथापि, थकबाकीची रक्कम अनुज्ञेय नसेल.*

परंतु, गट-अ व गट-ब या राजपत्रित पदांवर थेट नियुक्त होणाऱ्या अधिकाऱ्यांना परिवीक्षा धोरणानुसार परिवीक्षाधीन कालावधीतच सदर विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे अन्यथा त्यांना सेवेमधून काढण्यात येईल. तसेच गट-क मधील ज्या पदांना सेवा प्रवेश नियमाव्दारे परिवीक्षाधीन कालावधी लागू केला आहे अशा सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांना परिवीक्षाधीन कालावधीतच सदर विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे. अन्यथा त्यांना सेवेमधून काढण्यात येईल.

(३.५) परीक्षेला बसण्याची अनुज्ञेयता *- शासकीय कर्मचाऱ्याने संबंधित पदावर कायम होण्यासाठी असलेली विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य असल्यामुळे, परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत या परीक्षेस कितीही वेळा बसता येईल.*

परंतु, गट-अ व गट-ब या राजपत्रित पदांना परिवीक्षाधीन कालावधी लागू असल्यामुळे त्यांनी सदर विभागीय परीक्षा परिवीक्षाधीन कालावधीमध्येच उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे. त्यांना परीक्षेला बसण्याची अमर्याद संधी मिळणार नाही. तसेच गट- क च्या ज्या पदांना सेवाप्रवेश नियामाव्दारे परिवीक्षाधीन कालावधीची विवक्षितपणे तरतूद करण्यात आलेली आहे. त्यांना परीक्षेला बसण्याची अमर्याद संधी मिळणार नाही.

४. **परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट** - दि. १ मार्च २०१८ च्या शासन निर्णयानुसार, सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना वयाची ५० वर्षे पूर्ण झाल्याच्या दिनांकास सूट अनुज्ञेय राहील.

५. **परिक्षेचे आयोजन प्रशासकीय विभागांच्या स्तरावरून करणे** - प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या विभागीय परीक्षांचे आयोजन दि. २२ सप्टेंबर, २०२० च्या परिपत्रकानुसार प्रशासकीय स्तरावरून करावे.

६. **परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी परीक्षेतील किमान गुणांबाबतचे मानक - विभागीय परीक्षेच्या अभ्यासक्रमामध्ये नमूद केलेल्या सर्व विषयांमध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी, उमेदवारास प्रत्येक विषयात किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहील.**

७. **परिक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक** - विभागीय परीक्षेच्या शेवटच्या पेपर नंतरच्या लगतच्या दुस-या दिवसाचा दिनांक हा परिक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक समजण्यात यावा.

८. **परिक्षा विहीत संधीत उत्तीर्ण झाली नाही म्हणून रोखलेली वेतनवाढ अदा करण्याचा दिनांक** - वेतनवाढ रोखलेला उमेदवार त्यानंतर झालेल्या ज्या परिक्षेत उत्तीर्ण होतो, त्या परीक्षेच्या शेवटच्या पेपरच्या दुस-या दिवसाचा दिनांक हा परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याचा दिनांक असल्यामुळे सदर दिनांकानंतर येणा-या जानेवारी/जुलै महिन्यात त्याची रोखलेली वेतनवाढ अदा करण्यात यावी.

(II) वरिष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यासाठीची पात्रता परीक्षा -

१. **परीक्षेला बसण्याची पात्रता** - संबंधित पदावर वैध मार्गाने नामनिर्देशनाने नियुक्त झालेली व्यक्ती तसेच संबंधित पदावर पदोन्नतीदारे पदस्थापना झालेली व्यक्ती, विभागीय परीक्षेस बसण्यास पात्र राहील.

टीप : वैध मार्गाने म्हणजे सेवा प्रवेश नियममध्ये नमूद केलेल्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग अथवा निवड समिती मार्फत सरळसेवेने निवड झालेली अथवा शासनाच्या धोरणानुसार थेट नियुक्त झालेली व्यक्ती.

२. **विभागीय परीक्षेचा उद्देश** - वरीष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यापुर्वी, वरीष्ठ पदावर काम करण्यासाठी क्षमता तपासण्यासाठी सदर परीक्षा आयोजित करण्यात येते. त्यामुळे पदोन्नती देण्यासाठी सदर विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य राहील.

३. **परीक्षेसाठी प्रथम केव्हा अर्ज सादर करावा यासाठीचा निकष -**

१	नियुक्तीच्या पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा नसल्यास.	शासकीय सेवेतील संबंधित पदावर ज्या दिनांकास कर्मचारी रुजू होईल (सरळसेवा अथवा पदोन्नतीद्वारे नियुती आदेशानुसार) त्या रुजू दिनांकानंतर, प्रथम ज्या दिनांकास पदोन्नतीसाठीच्या विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरु होईल त्यावेळी संबंधित उमेदवार सदर परीक्षेस अर्ज सादर शकेल.
२	कार्यरत पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा असल्यास	शासकीय सेवेतील संबंधित पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याच्या दिनांकानंतर, प्रथम ज्या दिनांकास पदोन्नतीसाठीच्या विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरु होईल त्यावेळी संबंधित उमेदवार सदर परीक्षेस अर्ज सादर करु शकेल.

४. ***परीक्षेला बसण्याची संधी*** *- सदर परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याशिवाय संबंधित शासकीय अधिकारी/कर्मचारी हे वरिष्ठ पदावर पदोन्नतीसाठी पात्र ठरणार नसल्यामुळे, सदर विभागीय परीक्षेसाठी ठराविक संधीची संख्या निश्चित करण्याचा प्रश्न उदभवत नाही. सबब, सदर विभागीय परीक्षेसाठी संधीची कोणतीही मर्यादा निश्चित करण्यात येत नाही.*

५. ***परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट*** *- दि. १ मार्च २०१८ च्या शासन निर्णयानुसार, कर्मचा-याने सध्याच्या पदावर किमान १५ वर्षे सेवा पूर्ण केल्याचा दिनांक किंवा त्यांच्या वयाची ५० वर्षे पूर्ण झाल्याचा दिनांक यापैकी जे नंतर घडेल त्यानंतरच्या लगतच्या दिनांकास त्याला सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट अनुज्ञेय राहील.*

६. ***परीक्षेचे आयोजन प्रशासकीय विभागांच्या स्तरावरुन करणे*** *- सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या विभागीय परिक्षांचे आयोजन दिनांक २२ सप्टेबर, २०२० च्या परीपत्राकानुसार प्रशासकीय विभागाच्या स्तरावर करावे.*

७. ***परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाथी परीक्षेतील किमान गुणांबाबतचे मानक*** *- विभागीय परीक्षेच्या अभ्यासक्रमामध्ये नमूद केलेल्या प्रत्येक विषयाम्ध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी, उमेदवारास प्रत्येक विषयात किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहील.*

८. ***परीक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक*** *- विभागीय परीक्षेच्या शेवटच्या पेपर नंतरच्या लगतच्या दुस-या दिवसाच्या दिनांक हा परीक्षा होण्याचा दिनांक समजण्यात यावा.*

टीप : मुद्दा क्र. (II) च्या तरतुदी फक्त वरिष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यासाठीच्या पात्रता परीक्षेसाठी लागू राहतील.

B) सदर परीक्षेसाठी पात्रतेचे निकष खालील प्रमाणे -

शासन निर्णय क्र. विपधो २६२०/प्र.क्र. १६/का.१७, दि. ३१ मार्च २०२१ मधील अ (I) १ व २ नुसार संबंधित पदावर वैध मार्गाने नामनिर्देशनाने नियुक्त झालेली व्यक्ती तसेच संबंधित पदावर पदोन्नतीव्दारे पदस्थापना झालेली व्यक्ती, विभागीय परीक्षेस बसण्यास पात्र राहील.

वैध मार्ग म्हणजे सेवा प्रवेश नियमामध्ये नमूद केलेल्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग अथवा निवड समिती मार्फत सरळसेवेने निवड झालेली अथवा शासनाच्या धोरणाव्दारे थेट नियुक्त झालेली व्यक्ती.

शासन निर्णय दिनांक ३१ मार्च २०२१ मधील (३.३) नुसार शासकीय सेवेत ज्या दिनांकास संबंधित पदावर कर्मचारी पदोन्नतीद्वारे त्या रुजू दिनांकानंतर प्रथम ज्यावेळी विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरु होईल. त्यावेळी असे राज्यकर अधिकारी व सहायक राज्यकर आयुक्त विभागीय परीक्षेसाठी आवेदने सादर करतील.

C) आवेदन पत्र सादर करणेसाठी प्रक्रीयेबाबत -

१. विभागीय परीक्षेच्या नियमावलीतील तरतूदीनुसार उपरोक्त सर्व परीक्षांना बसण्यास परवानगी मिळण्याकरिता प्रत्येक परिक्षार्थ्यांनी आवेदनपत्र सादर करणे आवश्यक आहे. आवेदनपत्राचा नमुना (परिशिष्ट-ब) संदर्भासाठी या परिपत्रकासोबत परिशिष्ट जोडले आहे.

२. सदर आवेदनपत्राच्या नमुन्याच्या मागील बाजूवरील सुचना काळजीपुर्वक वाचून आवेदन भरण्यात यावीत (परिक्षार्थींनी स्वत:चे नाव इंग्रजी व मराठी अशा दोन्ही भाषेत सुस्पष्ट नमूद करावे व स्वत:चा मोबाईल क्रमांक व कार्यालयीन क्रमांक, ई-मेल नमूद करावा.)

अ) आवेदन पत्र सुवाच्च अक्षरात लिहिलेले अथवा टंकलिखित केलेली असावीत.

ब) आवेदनपत्रातील सर्व माहिती सेवापुस्तकाप्रमाणे असावी व ही माहिती संबंधित राज्यकर सहआयुक्तांनी संबंधिताच्या सेवापुस्तकाच्या सेवापुस्तकावरुन पडताळून प्रत्येक उमेदवाराचे आवेदनपत्र त्याप्रमाणे प्रमाणित करावे.

क) आवेदनपत्र नमूद केलेल्या परीक्षेच्या उपभोगलेल्या संधींची माहिती व त्यांची सत्यता या बाबत योग्य ती पडताळणी करुन संबंधित माहिती सत्य असल्याचे संबंधित राज्यकर सहआयुक्तांनी प्रमाणित करावे.

ड) आवेदन पत्रात चुकीची अथवा अपूर्ण माहिती असल्यास असे आवेदनपत्र नामंजूर करण्यात येईल व अशा परिक्षार्थ्यांस परीक्षेस बसण्याची परवानगी नाकारण्यात येईल.

३. पात्रता निकषाची पूर्तता करणाऱ्या एखादया अधिकाऱ्याने जर विहित आवेदनपत्र सादर केले नाही तर उद्‌भवणाऱ्या परिणामास हे कार्यालय कोणत्याही कारणासाठी जबाबदार राहणार नाही. आवेदनपत्र सादर न करणारा पात्र परिक्षार्थी, परीक्षेस अनुपस्थित होता असे समजण्यात येईल व त्याची अनुपस्थिती गमावलेली संधी समजण्यात येईल व ती एकूण अनुज्ञेय संधीतून/कालावधीतून कमी करण्यात येईल.

४. जर परिक्षार्थ्यांस आतापर्यंत झालेल्या राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षेत एखाद्या किंवा ज्या विषयात सूट मिळाली असेल तर संबंधित परिक्षार्थ्यांने त्याचा स्पष्ट उल्लेख आवेदपत्रात करणे आवश्यक आहे. आवेदनपत्रासोबत सूट मिळालेल्या विषयाच्या गुणपत्रिकेची छायांकित प्रत जोडणे आवश्यक आहे. सूटीसंबंधीत उल्लेख जर उमेदवाराने आवेदनपत्रात केले नाही किंवा आवेदन पत्रात सूटीसंबंधी उल्लेख करून गुणपत्रिकेची छायांकित प्रत जोडली नाही तर त्यास सूट मिळण्याचा फायदा अनुज्ञेय राहणार नाही.

५. उपरोक्त नियमावलीनुसार, कर्मचारी परीक्षेस बसण्याची परवानगी मिळण्यासाठी जे अर्ज करतील, त्यातील माहिती बरोबर आहे की नाही, याची शहानिशा संबंधित कार्यालय प्रमुख व संबंधित राज्यकर सहआयुक्तांनी करणे आवश्यक आहे.

अ) उमेदवारांनी केलेल्या अर्जाची (परिशिष्ट-ब) मागील बाजू कार्यालय प्रमुखांनी प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.

ब) परीक्षेस बसण्यास पात्र असणाऱ्या, संबंधित कार्यालय प्रमुखांच्या अधिपत्याखालील सर्व पात्र परिक्षार्थ्यांची माहिती संबंधित कार्यालय प्रमुखांनी परिशिष्ट-क मध्ये संकलीत करावी. परीक्षेस ज्या विषयात सूट दिली असल्यास, ती सूट कोणत्या निकालाव्दारे दिली आहे, परीक्षा उत्तीर्ण अथवा अनुत्तीर्ण झाल्यास कोणत्या परीक्षेस व कोणत्या आदेशान्वये उत्तीर्ण/अनुत्तीर्ण झाला, नियुक्तीच्या दिनांकापासून एकुण कालावधी आणि अनुज्ञेय संधी, उपभोगलेल्या संधी, संधी मंजुर केली असल्यास, ती मंजूर करण्यात आलेल्या आदेशाचा क्रमांक व दिनांक इत्यादी माहिती अद्ययावत व परिपूर्ण राहील याची सर्व प्रशासकीय राज्यकर सहआयुक्त, राज्यकर उपआयुक्त व संबंधित कार्यालय प्रमुख यांनी कृपया दक्षता घ्यावी.

क) परीक्षार्थीसंबंधी उपरोक्त माहिती संबंधित अधिकाऱ्याने प्रमाणित करून तो अर्ज प्रशिक्षण विभागास सादर करावा. सदर प्रमाणपत्र हे परीक्षार्थ्यांच्या अर्जाच्या मागील बाजूस किंवा जागा उपलब्ध नसल्यास परीक्षार्थींनी भरलेल्या माहितीच्या खाली असणे आवश्यक आहे.

ड) वरील प्रमाणे प्रमाणित न केलेला अर्ज हा विचारात घेतला जाणार नाही व याची सर्व जबाबदारी ही संबंधित कार्यालय प्रमुख यांची असेल.

६. सर्व राज्यकर सहआयुक्तांनी, त्यांच्या कार्यालयातील तसेच, त्यांच्या अधिपत्याखालील येणाऱ्या कार्यालयातील उमेदवारांची आवेदनपत्रे संकलीत करून एकत्रितपणे, संबंधीत उमेदवार परीक्षेस बसण्यास पात्र आहेत किंवा नाहीत व अपात्र असतील तर ते कोणत्या नियमाखाली अपात्र ठरत आहेत, याचा सुस्पष्ट उल्लेख करुन, त्यांची आवेदनपत्रे (परिशिष्ट-ब) **दिनांक १७.०४.२०२६** पर्यंत प्रशिक्षण विभागास सादर करावीत. कर्मचाऱ्यांकडून आवेदनपत्रे स्विकारताना, परिपत्रकातील सर्व सूचनांचे पालन संबंधित कर्मचाऱ्यांनी केले असल्याची खातरजमा करावी.

७. परिशिष्ट-क चा अहवाल प्रमाणित करुन (हार्ड कॉपी व सॉफ्टकॉपी MS-Excel व PDF स्वरुपात) दिनांक **२१.०४.२०२६ रोजी सायंकाळी ०५.३०** वाजेपर्यंत प्रशिक्षण विभागाच्या **trainingsectionmumbai@gmail.com** या ई-मेलवर पाठविण्यात यावा. उशीराने आलेला कोणताही अहवाल स्विकारला जाणार नाही याची कृपया संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

D) राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा-२०२६ चे वेळापत्रक :-

पेपर क्रमांक	विषयाचे नाव	दिनांक	वेळ
पेपर क्र. १	कर कायदे न्यायालयीन निवाड्यासह (पुस्तकांशिवाय)	०१.०६.२०२६	स. १०.०० ते दु. ०१.००
पेपर क्र. २	वाणिज्य कायदे (पुस्तकांशिवाय)	०१.०६.२०२६	दु. ०२.३० ते सायं. ०५.३०
पेपर क्र. ३	विक्रीकर विभागातर्फे राबविण्यात येणा-या कर कायद्याबाबतची कार्यपध्दती व इतर कायदे (पुस्तकांशिवाय)	०२.०६.२०२६	स. १०.०० ते दु. ०१.००
पेपर क्र. ४	न्यायालयीन बाबी (पुस्तकांसह)	०२.०६.२०२६	दु. ०२.३० ते सायं. ०५.३०
पेपर क्र. ५	भारतीय लेखा आणि लेखापरिक्षण (पुस्तकासह)	०३.०६.२०२६	स. १०.०० ते स. ११.३०
पेपर क्र. ६	महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (पुस्तकांसह)	०३.०६.२०२६	दु. ०१.३० ते दु. ०४.३०
पेपर क्र. ७	लेखा (पुस्तकांशिवाय)	०४.०६.२०२६	स. १०.०० ते दु. ०१.००

E) परीक्षाकेंद्राबाबत -

महाराष्ट्रातील सर्व परिक्षार्थ्यांसाठी राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा - २०२६ ही मुंबई केंद्रावरच घेण्यात येणार आहे. शासकीय तंत्रनिकेतन मुंबई, 49 खेरवाडी, आलियावर जंग मार्ग, मुंबई – ४०००५१ हे परीक्षा केंद्र राहिल.

F) अभ्यासक्रम, प्रश्नपत्रिका, उत्तरपत्रिका व उत्तीर्ण होण्यासाठीच्या गुणांबाबत -

१. राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा - २०२६ चा अभ्यासक्रम हा शासन निर्णय क्र. विकअ १५१०/प्र.क्र. २१/विक्रीकर (प्र.२), दि. ११.०२.२०१० नुसार परिशिष्ट-अ मध्ये नमूद केला आहे.

२. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या शासन निर्णय परिपत्रक क्रमांक : न्यासाव्र-२०१४/प्र.क्र.१/अ. क्र. २ दिनांक १८ मार्च २०१४ अन्वये दृष्टीहीन अल्पदृष्टी, अस्थीव्यंग, सेलेब्रल पाल्सी आणि डिस्लेक्सियाने बाधित झालेल्या व्यक्ति लिहिण्यास सक्षम नसल्यास परीक्षेसाठी लेखनिकाच्या मंजुरीसाठी राज्यकर सह आयुक्त (प्रशिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचेकडे शासन निर्णयातील अटींची लेखनिकाच्या माहितीसह परीक्षा सुरु होण्याच्या **१५ दिवस अगोदर** विनंती अर्ज सादर करावा. त्याबाबत योग्य ती शहानिशा करून लेखनिकाबाबत मंजुरी देण्यात येईल.

३. शासन निर्णय क्र. विपधो २६२०/प्र.क्र.१६/का.१७, दि. ३१ मार्च २०२१ नुसार विभागीय परीक्षेच्या अभ्यासक्रमामध्ये नमूद केलेल्या सर्व विषयांमध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी, उमेदवारास प्रत्येक विषयात किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहिल. सर्व उमेदवारांनी सदर शासन निर्णयाची काटेकोरपणे नोंद घ्यावी.

४. सर्व पात्र परीक्षार्थ्यांना सूचना देण्यात येते की, सदर परीक्षेस ज्या परीक्षार्थ्यांना मराठीतून उत्तरे लिहिण्याची इच्छा असेल अशा परीक्षार्थ्यांनी संपूर्ण प्रश्नपत्रिका ही मराठी भाषेतच सोडविणे आवश्यक आहे. तसेच ज्या परीक्षार्थ्यांना इंग्रजीतून उत्तरे लिहिण्याची इच्छा असेल अशा उमेदवारांनी संपूर्ण प्रश्नपत्रिका ही इंग्रजी भाषेतच सोडविणे आवश्यक आहे. एखाद्या

विषयाची **उत्तरपत्रिका लिहिण्यासाठी निवड केलेल्या भाषेत कोणत्याही कारणास्तव बदल करता येणार नाही. जर दोन्ही भाषेचा वापर करून उत्तरपत्रिका लिहिल्यास सदर उत्तरपत्रिकेतील फक्त एकाच भाषेतील उत्तरे ग्राह्य धरली जाऊन त्याप्रमाणे गुणांकन करण्यात येईल.**

G) संधी व गणनेबाबत -

काही नियंत्रणाबाहेरील कारणांमुळे परीक्षार्थी मागील विभागीय परिक्षेस बसू शकला नाही. अशा परीक्षार्थ्यांनी आवेदनपत्रासोबत न गमावलेल्या मागील संधीच्या अनुषंगाने अतिरिक्त संधीसाठी निवेदन/अर्ज सादर करावीत. सदर आवेदनपत्रासोबत अतिरिक्त संधी मागण्याची कारणे, विस्तारपुर्वक विषद करणारे निवेदन/अर्ज व त्या पृष्ठ्यर्थ सबळ पुरावा सादर करावा.

सदर परिक्षा ही ३१ मार्च २०२१ च्या शासन निर्णयानुसार घेण्यात येत आहे. सदर शासन निर्णयामध्ये यापुर्वी परिक्षेस बसू न शकलेले, अनुत्तीर्ण झालेले, संधी गमावलेले परीक्षार्थी यांच्या संधीबाबत भाष्य केलेले दिसून येत नाही. तरी अशा परीक्षार्थ्यांच्या संधी व संधीच्या गणनेबाबत शासनाकडे मार्गदर्शन मागविण्याचे प्रस्तावित आहे.

वरील सर्व वर्गवारीतील परीक्षार्थ्यांच्या परीक्षा व संबंधित निकाल हा शासनाच्या मार्गदर्शन/निर्णयाच्या अधिन राहील व सदर निर्णय हा संबंधित परीक्षार्थ्यांस बंधनकारक राहील, याची नोंद घ्यावी.

H) इतर अनुषंगिक बाबी -

सर्व कार्यालय प्रमुखांना विनंती करण्यात येते की, त्यांच्या आस्थापनेवरील **जे कर्मचारी रजेवर आहेत किंवा निलंबनाधीन आहेत अथवा अन्य खात्यात प्रतिनियुक्तीवर आहेत अथवा निवडणुकीच्या, मदत आणि पुनर्वसनाच्या अथवा अन्य कामासाठी** पाठविलेले आहेत, अशा कर्मचाऱ्यांच्याही प्रकरणात या परिपत्रकातील सूचनांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यवाही त्यांनी तातडीने करावी. परिपत्रकातील सूचना सदर कर्मचाऱ्यांच्या निदर्शनास आणाव्यात व त्यापृष्ठयर्थ स्वाक्षऱ्या अभिलेखावर जतन कराव्यात.

जर एखादा उमेदवार परीपत्रकातील सुचना निदर्शनास न आणल्यामुळे सदर परीक्षेपासून वंचीत राहिला तर त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित कार्यालय प्रमुखांची राहील याची कृपया नोंद घेण्यात यावी.

(मा. विशेष राज्यकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांच्या मान्यतेने.)

१७.०३.२६.

सुनिल चव्हाण,
राज्यकर सह आयुक्त (प्रशिक्षण),
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सोबत :-

१. शासन अधिसूचना-वित्त विभाग क्र. STO.१०६२/०७६४/६५/A-५ दि. ०१.०८.१९७३
२. दि. ११.०२.२०१० चा शासन निर्णय - परिशिष्ट अ अभ्यासक्रम.
३. दि. २२.०९.२०२० चा शासन निर्णय.
४. सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र. विपधो/२६२०/प्र.क्र.१६/का-१७ दि.३१/०३/२०२१
५. परिशिष्ट - ब (परीक्षार्थ्यांसाठी आवेदनपत्र)
६. परिशिष्ट - क -विवरणपत्र १ (कार्यालय प्रमुखांनी प्रमाणित केलेली परिक्षार्थ्यांची माहिती)

प्रत माहितीसाठी सादर:-

१. मा. राज्यकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
२. मा. विशेष राज्यकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
३. सर्व मा. क्षेत्रीय अपर राज्यकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
४. सर्व राज्यकर सहआयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
५. मा. राज्यकर सहआयुक्त, अन्वेषण-ब,मुंबई.
६. सर्व राज्यकर उपआयुक्त, महाराष्ट्र राज्य.
७. राज्यकर उपायुक्त, जनसंपर्क, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
८. सर्व सह राज्यकर आयुक्त/राज्यकर अधिकारी (प्रशासन), महाराष्ट्र राज्य.
९. प्रबंधक, महाराष्ट्र विक्रीकर न्यायाधिकरण, महाराष्ट्र राज्य.
१०. सरचिटणीस, महाराष्ट्र राज्यकर संघटना, मुंबई.

अधिकारी परीक्षा, नि.

FINANCE DEPARTMENT
SACHIVALAYA, BOMBAY-32
DATE : 1st AUG.1973

NO. STO-1062/0764/65/A-5 :- In exercise of the powers conferred by the proviso to Article-309 of the Constitution of India and in supersession of all existing rules and orders issued in this behalf and in force in the State or any part thereof, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following Departmental Examination Rules for Sales Tax Officers borne on the cadre of Sales Tax Officers, other than the posts of D & M Officer, Statistical Officer in the Commissioner's office and the Establishment Officers to the Administrative Deputy Commissioners of Sales Tax in the State of Maharashtra, namely:-

RULES:

1. (a) These Rules may be called the Maharashtra Sales Tax Officer's Departmental Examination Rules, 1973.

   (b) They shall come into force from the date of promulgation of these Rules.

2. They shall apply to Govt. Servants serving in the Sales Tax Department including those of the former States of Bombay, Madhya Pradesh and Hydrabad, who were allocated for service to the State of Bombay and subsequently to the State of Maharashtra.

3. A candidate appointed by nomination will have to pass the prescribed Departmental Examination within the probation period of two years unless he has already passed it while in continuous service in the Department. In the event of his failure to pass the Departmental Examination during the period of probation, he shall be liable to be discharged from Govt. Service.

4. (a) Save as provided in Rule-8 of these rules the persons already promoted to the posts of Sales Tax Officer on or after the 1st November 1956 without passing the prescribed Departmental Examination will be required to pass the examination in accordance with these rules within two years of promotion or within two years from the date of promulgation of these rules, whichever is later.

Tax Officers after the promulgation of these rules will be required to pass the Departmental Examination for Sales Tax Officers in accordance with these rules within two years from the date of promotion. (Explanation:- In computing the period of two years all non-continuous service as Sales Tax Officer will be taken into account but all such service prior to a break of more than 4 months will not be counted).

(c) In the event of failure to pass the examination in the prescribed time, they shall be liable for reversion to the posts held by them prior to their promotion.

(d) Sales Tax Inspectors of the age of 45 and above who have passed the Departmental Examination prescribed for the posts of Sales Tax Inspectors and also such Sales Tax Inspectors, as have put in 5 years' continuous service in the post of Sales Tax Inspector and have passed the Departmental Examination prescribed for the posts of Sales Tax Inspectors will be permitted to appear for the Departmental Examination prescribed for the Sales Tax Officers in anticipation of their promotion as Sales Tax Officer if they so choose.

5. In exceptional circumstances, Government may at its discretion, grant to a candidate failing to pass the examination within the period prescribed in Rules-3 and 4 above, not more than two extra chances to appear for the examination held next after the prescribed period by correspondingly extending the period of two years referred to in Rules 3 and 4 above.

6. A person who has once passed the examination prescribed for Sales Tax Officers before promotion as Sales Tax Officer will not be required to pass the examination again.

7. Failure to appear for the examination when required or permitted to do so unless it is for reasons beyond the control of the incumbent will be treated as failure to pass the same. The decision of the Govt. in respect of the reasons beyond the control of the incumbent, shall be final.

8. Sales Tax Officer who have already attained the age of 45 years on the date of promulgation of these rules shall be exempted from passing the Departmental Examination under these rules.

9. The examination will be held twice a year in January and July of each year by the Maharashtra Public Service Commission. The questions in papers I,II,III and VII are to be answered without books but the use of books will be allowed for answering the questions in papers IV, V and VI. Paper VII on Commercial Accounts is answerable within one and a half hours as it carries only 50 marks.

10. (a) 50 percent of the total marks in each paper will be required to pass the examination:

provided that a candidate who appears in all the papers at one and the same examination but fails to obtain the number of marks required for passing in one paper alone, shall be entitled to have his deficiency condoned provided he has secured at least 45 percent of the marks obtainable in that paper.

(b) A candidate who obtains at least 75 percent of aggregate marks obtainable will be considered to have passed the examination with credit, provided that, a candidate whose deficiency is condoned under the proviso to clause(a) above or who has secured an exemption or exemption under rule-II below and passes in the remaining paper/or papers at the second attempt, shall not be declared to have passed with credit.

55

11. An unsuccessful candidate who has obtained 60 percent or more marks obtainable in a paper will be exempted from appearing again in that paper.

12. The syllabus for the Sales Tax Officers' Departmental Examination and the maximum marks for each paper will be as follows:-

(1) PAPER NO.1: SALES TAX LAWS(100 MARKS)(WITHOUT BOOK)

(a) The Bombay Sales Tax Act,1959 as amended up-to-date and the rules made and notifications and orders issued thereunder;

made and notifications and orders issued thereunder, by both the Central Government and the Government of Maharashtra.

(2) PAPER NO.II : SALE OF GOODS ACT AND COMMERCIAL LAW (100 MARKS)(WITHOUT BOOK)

(a) Indian Sale of goods Act.

(b) Indian Contract Act, Chapter-I (Sections 3,5 & 8)
Chapter II (Sections 10,11,13 to 18,22, to 25 & 27)
Chapter IV (Sections 37 to 40, 46 & 47)
Chapter X (Section 182 to 188, 211, 213 & 214).

(3) PAPER NO.III: ASSESSMENT, LAW AND PROCEDURE OF ASSESSMENT INCLUDING CASE LAW (100 MARKS)(WITHOUT BOOK)

(4) PAPER NO.IV : JUDICIAL MATTERS (100 MARKS)(WITH BOOK)

(a) Questions on Indian Penal Code - Chapters I,II,IV, IX,X,XI and XXIII.

(b) Criminal Procedure Code - Chapters I,VI,VII and XV (Only Section 195).

(c) Indian Evidence Act.

(d) The Civil Procedure Code (b) orders 5,13,16 & 18.

(5) PAPER NO.V : INDIAN ACCOUNTS AND AUDIT(100 MARKS)(WITH BOOK)

(a) Question on the system of Indian Accounts and Audit to be set from the Book "An Introduction to Indian Government Accounts and Audit" 3rd Edition, 1963", Chapter - 1,7,8,12,13,15,19,21,26,28, & 29.

(b) Bombay Budget Manual (Second Edition) 1960 Chapter I.II,III,VI,VII,VIII,IX (Omit paras 112 to 117) X and XI.

(6) PAPER NO.VI : ACCOUNTS (100 MARKS) (WITH BOOK)

(a) The Bombay Financial Rules, 1959 (First Edition) Financial Publication No.1 - Chapters 1 to 6 and 11 to 13 (Omit Rules 62,63,64,75,82 to 86, Item No. (III) under Rules - 90,92,158 & 171).

(b) The Bombay Civil Services Rules Manual (Financial Publication No.V) Chapters I to V, XII (Parts III to VIII) relating to travelling allowance only, XV & XVII of Volume I & Appendix XI,IV-A of Volume-II.

(c) Bombay Civil Services Conduct, Discipline and Appeal Rules.

(d) The Maharashtra Contingent, Expenditure Rules, 1963.

Financial Publication No.IX -

(a) Part-I i.e. Rules 1 to 14.

(b) Section-XV of Part-II.

(7) PAPER NO.VII : COMMERCIAL ACCOUNTS (50 MARKS) (WITHOUT BOOK)

Theory and Practice of single and double entry book-keeping including the preparation of Trading and Profit and Loss Account and Balance Sheet.

NOTE : The Papers II & VII will be set to test the candidate's knowledge of general commercial practice and law.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

P. G. MISHAL
Deputy Secretary to Government.

9

GENERAL ADMINISTRATION DEPARTMENT
(FINANCE)
SACHIVALAYA, BOMBAY - 400 032.

265

Constitution of India.

DATE : 24TH MAY 1976

NO.SDE/1074/17/76/ADM-6 In exercise of the powers conferred by the proviso to Article-309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules, 1973, namely:-

1. These rules may be called the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination (1st Amendment) Rules, 1976.

2. In the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules, 1973, to rule-11, the following shall be added namely:-

"Provided that where an exemption in any subject was secured by a candidate at an examination held at any time before the commencement of these rules, in accordance with the rules then in force then such exemption shall enure for the benefit of such candidate".

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

V. D. PANSE
Deputy Secretary to Government.

FINANCE DEPARTMENT
SACHIVALAYA, BOMBAY-400 032.

430

"Constitution of India

Date : 17th Aug. 1976

No. : MIS-1075/32(II)/75/ADM-6, In exercise of the powers conferred by the proviso to Article-309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules,1973 as follows, namely:-

1. These rules may be called the Maharashtra Sales Tax Officers" Departmental Examination(Second Amendment)Rules,1976.

2. In the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules,1973, to Rule-11, the following proviso shall be added, namely:-

"Provided that, the candidate shall not be entitled to such exemption unless he specifically claims it in writing at the time of appearing for subsequent examination".

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

(V. D. PANSE)
Deputy Secretary to Government.

Department of Examinations for qualifying for promotion to higher posts-concessions to B.C.Candidate for passing.

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA
General Administration Department
Resolution No.exm-1076/1681-xvii,
Sachivalaya, Bombay-400 032.
Dated the 24th August 1976.

RESOLUTION OF GOVERNMENT

In persuance of the policy of Government, for showing special sympathy to the Government Servants belonging to the Backward classes in the matter of promotion to the higher posts in Government offices, a proposal was under consideration for liberalising the Departmental Examination Rules for qualifying for promotion to higher posts in respect of Government Servants belonging to the Backward Classes. The Government has now decided that in the examination rules for promotion to the higher posts applicable to the Government Servants, both Gazetted and non-Gazetted, in all the Government offices, a provisions should be made therein to the effect, that the candidates from(I) Scheduled casts, (II) Scheduled Tribes and (III) Denotified Tribes and Nomadic Tribes, should be given one more chance and one more year. to pass the Departmental Examination, than is permissible under the rules to other candidates.

2. The departments of the Sachivalaya should be requested to take immediate action to amend the relevant Departmental Examinations rules accordingly where they exist, or to incorporate it in the new rules which will be framed hereafter.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-
Under Secretary to the Govt. of
Maharashtra.

FINANCE DEPARTMENT

MANTRALAYA, BOMBAY-400 032.

261

Constitution of India

Date : 18th June 1979.

No.: SDE-1076/168/76/ADM-6 : In exercise of the powers conferred by the proviso to Article-309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules,1973, namely:-

1. These rules may be called the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination(First Amendment)Rules,1979.

2. In Rule-12 of the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules,1973 (hereinafter referred to as "the said rules" for the words "The syllabus for the Sales Tax Officers' Departmental Examination and the maximum marks for each paper will be as follows" the following shall be substituted, namely:-

"The examination shall be conducted in the subjects shown below or such other subject or subjects as the Government may, by order from time to time, direct in this behalf".

3. After rule-12 of the said rules, the following shall be added namely:-

"13. The candidate shall have option to write the answer papers either in Marathi or in English".

By order and in the name of Governor of Maharashtra.

(V. D. PANSE)
Deputy Secretary to Government.

91/P

NOTIFICATION

FINANCE DEPARTMENT

MANTRALAYA, BOMBAY-400 032

Date:- 18th Aug.,1983.

Constitution of India

No. SDE-1081/185/ADM-6:- In exercise of the powers conferred by the proviso to Article-309 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules further to amend the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules,1973, namely:-

These Rules may be called the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination(Amendment) Rules,1983.

2. In Rule-11 of the Maharashtra Sales Tax Officers' Departmental Examination Rules,1973, for the figures and words "60 per cent" the figures and words "55 percent" shall be substituted.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-
Joint Secretary to Government.

For the existing Rule-4(d) the following Rule-4(d) shall be substituted:-

"Sales Tax Inspectors of the age of 45 and above who have passed or are exempted from passing the Departmental Examination prescribed for the post of Sales Tax Inspectors and also such Sales Tax Inspectors, as have put in 5 years continuous service in the post of Sales Tax Inspector and have passed or are exempted from passing the Departmental Examination prescrib. for the post of Sales Tax Officer will be permitted to appear for the Departmental Examination prescribed for Sales Tax Officer in anticipation of their promotion as Sales Tax Officer if they so choose.

By order and in the name of the Governor of Maharashtr

NO.STO-1073/3987/73 AS
DATE : 31.9.1984.

(M. S. SIDDIQUI)
UNDER SECRETARY TO GOVERNMENT.

विक्रीकर अधिकारी विभागीय परीक्षा नियमातील नियम क्र. १२ मधील **अभ्यासक्रमात बदल करणेबाबत.**

महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग
शासन निर्णय क्र.विकअ-१५१०/प्र.क्र.२१/विक्रीकर(प्र.२)
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक :- ११ फेब्रुवारी, २०१०

वाचा :- १) शासन अधिसूचना क्र. एसटीओ-१०६२/०७६४/६५/ए-५ दि. १.८.१९७३
२) शासन अधिसूचना क्र. एसडीई-१०७६/१६८/७६/एडीएम ६ दि. १८.६.१९७९
३) शासन अधिसूचना क्र. व्हॅट-११०५/सीआर-७२/कराधान १ दि. १.४.२००५
४) वि.आ. कार्यालयाचे पत्र क्र. विउआ(प्रशिक्षण)/प्रशा-२३/२००९/विभागीय परीक्षा/ नियम/ब-३९ दि. २९.१.२०१०

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र विक्रीकर अधिकारी गट-अ संवर्गात सरळसेवेने व गट-ब संवर्गात पदोन्नत होणाऱ्या विक्रीकर अधिकाऱ्यासांठी 'महाराष्ट्र विक्रीकर अधिकारी विभागीय परीक्षा नियम १९७३' अस्तित्वात आहेत. सदर विभागीय परीक्षा नियमातील नियम क्र.१२ मध्ये नमूद केलेल्या अभ्यासक्रमानुसार सदर परीक्षा घेण्यात येते. संदर्भ क्र. २ येथील अधिसूचनेनुसार विभागीय परीक्षा नियमातील नियम क्र. १२ मध्ये सुधारणा करण्यात आलेली आहे.

महाराष्ट्र राज्यात दि. १/४/२००५ पासून पूर्वीच्या 'मुंबई विक्रीकर कायदा १९५९' ऐवजी 'महाराष्ट्र मुल्यवर्धित कर कायदा २००५' लागू झाला आहे. संदर्भाधीन क्र. २ येथील अधिसूचनेस अनुसरुन शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :-

महाराष्ट्र राज्यात दि.१/४/२००५ पासून पूर्वीच्या 'मुंबई विक्रीकर कायदा १९५९' ऐवजी 'महाराष्ट्र मूल्यवर्धित करकायदा २००५' लागू झाला आहे. त्यामुळे जुन्या विक्रीकर कायद्याप्रमाणे घेतल्या जाणाऱ्या विभागीय परीक्षा नियमात बदल करणे क्रमप्राप्त आहे. त्यामुळे शासनकडून आता सदर विभागीय परीक्षा ही या निर्णयासोबत जोडलेल्या परिशिष्ट 'अ' मध्ये नमूद केलेल्या अभ्यासक्रमांवर घेण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(नसीमा शेख)
उप सचिव, वित्त विभाग.

सहपत्र :- परिशिष्ट "अ"

प्रति,

विक्रीकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
अपर विक्रीकर आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

F:\backup\backup d\vipra-2\2010/C R 21 lwp

सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने)
विक्रीकर प्रशासन, १, ३, व ४.
निवड नस्ती, विक्रीकर (प्रशा-२)

F:\backup\backup d\vipra-2\2010/C.R 21.lwp

परिशिष्ट - अ

पेंपर क्रमांक १: कर कायदे न्यायालयीन निवाड्यांसहित (पुस्तकाशिवाय)

अ) विक्रीकर विभागामार्फत राबविण्यात येणारे कर कायदे आणि त्या अनुषंगाने बनविलेले नियम व पारीत केलेल्या अधिसुचना (१०० गुण)

ब) केंद्रिय विक्रीकर कायदा व त्या अनुषंगाने बनविलेले नियम व पारीत केलेल्या अधिसुचना [६० गुण]

क) न्यायालयीन निवाडे- प्रश्न आधारित, [२० गुण]

१. विक्रीकर कायद्या संबंधित खाली निर्देशीत केलेले न्यायालयीन निवाडे

२. उच्च न्यायालय, सर्वोच्च न्यायालय यांचे परीक्षेच्या तारखेपूर्वीच्या दोन वर्षातील करा संबंधीत निवाडे

[२० गुण]

न्यायालयीन निवाडे

Sr.No.	Name of Case	Citation
१	कमिशनर ऑफ सेल्स टॅक्स, मध्य प्रदेश विरुद्ध एस. एम. युसुफअली, एच. एम. अब्दुलअली	(१९७३) ३२ एसटीसी ७७ (एससी)
२	कमिशनर ऑफ सेल्स टॅक्स, जम्मु आणि काश्मिर आणि इतर विरुद्ध पाइन केमिकल लि. आणि इतर	(१९९५) ९६ एसटीसी ३५५ (एससी)
३	केलव्हिनेटर ऑफ इंडिया लि. विरुद्ध हरियाना स्टेट	(१९७३) ३२ एसटीसी ६२९ (एससी)
४	युनियन ऑफ इंडिया आणि इतर विरुद्ध के. जी. खोसला ॲन्ड कं. लि. आणि इतर	(१९७९) ४३ एसटीसी ४५७ (एससी)
५	वरुण पॉलीमोल ऑरगॅनिक्स विरुद्ध स्टेट ऑफ महाराष्ट्र आणि इतर	(१९९५) ९७ एसटीसी ५५ (बॉम्बे)
६	प्रिमिअर ब्रेवरीज विरुद्ध स्टेट ऑफ केरळ	(१९९८) १०८ एसटीसी ५९८ (एससी)
७	मलिक ट्रेडर्स विरुद्ध स्टेट ऑफ महाराष्ट्र	(१९९०) ७७ एसटीसी ४११ (बॉम्बे)
८	डेप्युटी कमर्शिअल टॅक्स ऑफिसर आणि इतर विरुद्ध कोरोमंडल फार्मास्युटीकल्स	(१९९७) १०५ एसटीसी ३२७ (एससी)
९	एम. जयहिंद विरुद्ध स्टेट ऑफ केरळ	(१९९८) १११ एसटीसी ३७४ (केइआर)
१०	स्टेट ऑफ महाराष्ट्र विरुद्ध ब्रिटानिया बिस्किट्स कं. लि.	(१९९५) ९६ एसटीसी ६४२ (एससी)
११	डेप्युटी कमिशनर ऑफ सेल्स टॅक्स विरुद्ध अडवाणी ऑरलीकॉन्स	(१९७९) ४५ एसटीसी ३२ (एससी)
१२	मिनरल्स एन्ड मेटल्स ट्रेडिंग कॉर्पो. ऑफ इंडिया लि. विरुद्ध सेल्स टॅक्स ऑफिसर्स आणि इतर	(१९९८) १११ एसटीसी ४३४ (एससी)
१३	मे. एव्हरेस्ट कॉपीअर्स विरुद्ध स्टेट ऑफ तामिळनाडू	(१९९६) १०३ एसटीसी ३६० (एससी)
१४	स्टेट ऑफ आंध्रप्रदेश विरुद्ध एम. रामकृष्णाई ॲन्ड कं. आणि स्टेट ऑफ आंध्रप्रदेश विरुद्ध खेतमल पारेख	(१९९४) ९३ एसटीसी ४०६ (एससी)
१५	के.ए.के. अन्वर ॲन्ड कं. विरुद्ध स्टेट ऑफ तामिळनाडू	(१९९८) १०८ एसटीसी २५८
१६	निरंजन मिल्स विरुद्ध स्टेट ऑफ महाराष्ट्र	(१९९६) ९९ एसटीसी २८७ (बॉम्बे)
१७	चुगले ॲन्ड कं. प्रा. लि. विरुद्ध युनियन ऑफ इंडिया	(१९८१) ४७ एसटीसी १२४
१८	कमिशनर ऑफ सेल्स टॅक्स विरुद्ध डंकन कॉफी मॅन्युफॅक्चरिंग कं.	(१९७५) ३५ एसटीसी ४९३ (बॉम्बे)
१९	राजशिल विरुद्ध स्टेट ऑफ आंध्रप्रदेश	(१९८९) ७४ एसटीसी ३७९
२०	हिंदुस्थान स्टील लि. विरुद्ध स्टेट ऑफ ओरिसा	(१९७०) २५ एसटीसी २११
२१	के. गोपीनाथन नायर विरुद्ध स्टेट ऑफ केरळ	(१९९७) १०५ एसटीसी ५८०
२२	कन्सोलिडेटेड कॉफी लि. विरुद्ध कॉफी बोर्ड	(१९८०) ४६ एसटीसी १६४

२३	एन. एम. गोयल ॲन्ड कं. विरुद्ध सेल्स टॅक्स ऑफिसर	(१९८९) ७२ एसटीसी ३६८
२४	गॅनॉन डंकरली ॲन्ड कं लि. विरुद्ध स्टेट ऑफ राजस्थान	(१९९३) ८८ एसटीसी २०४
२५	बिल्डर्स असोसिएशन ऑफ इंडिया विरुद्ध स्टेट ऑफ कर्नाटक	(१९९३) ८८ एसटीसी २४८

पेपर क्रमांक २: वाणिज्य कायदे (पुस्तकाशिवाय) (१०० गुण)

अ. भारतीय करार कायदा: [३० गुण]

प्रकरण- १

प्रकरण- २ कलम १० ते १८, २१ ते २५ आणि २७

प्रकरण-४ कलम ३७ रे ४२, ४६ आणि ४७

प्रकरण- ९ कलम १४८ ते १५२

प्रकरण- १० कलम १८२ ते १९१, १९३, १९४, २११, २१३, २१४ ते २१८, २२२ ते २२५

ब. मालविक्रय अधिनियम १९३० [४० गुण]

क. भारतीय पुरावा कायदा- [३० गुण]

कलम- ३, ४, ६, ८, ११, १७ ते २४, ३४, ३५, ३७, ३८, ४०, ४२, ४५, ४६, ४७, ५६, ५७, ५८, ६१ ते ६४, ७४ ते ८१, ८४, १०१ ते १०३, ११४, ११५,१२३, १२४.

पेपर क्रमांक ३: विक्रीकर विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या कर कायद्याबाबतची कार्यपद्धती व इतर कायदे (पुस्तकाशिवाय) (१०० गुण)

भाग- अ: कार्यपद्धती [८५ गुण]

१. नोंदणी

२. विवरण

३. परतावा

४. वसुली

५. निर्धारण प्रश्नांची उकल

६. धंद्याचे लेखापरीक्षण

७. समुपदेशन भेट

८. मध्यवर्ती भंडारगृह

९. अपिले

१०. अन्वेषण

११. अंतर्गत लेखा परिक्षण

भाग- ब: इतर कायदे [१५ गुण]

अ) महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय, व्यापार, अजिविका व नोकऱ्या या वरील कर कायदा व नियम, १९७५ (१० गुण)

ब) महाराष्ट्र ऐषआराम सेवावरील कर कायदा व नियम, १९८७ (५ गुण)

पेपर क्रमांक ४: न्यायालयीन बाबी (पुस्तकांसह) (१०० गुण)

अ. भारतीय दंड संहिता: [३० गुण]

प्रकरण- २, ४, ५-अ, ९, १०, १९ आणि २३

ब. गुन्हेगारी दंड संहिता- [३० गुण]

प्रकरण- १ (केवळ कलम २), ६, ७, १४ (कलम १९५ फक्त) आणि १५

क. नागरी दंड संहिता- [४० गुण]

कलम- २, ११, १४, २७, २८, २९, ५५, ६० ते ६५, ७५ ते ७८

आदेश ५, १२ १६ १८ (कलम ३, ३अ, ४), १९,२७,३९ (नियम ६ ते १०)

पेपर क्रमांक ५: भारतीय लेखा आणि लेखा परीक्षण (पुस्तकांसह) (५० गुण)

अ. भारताचे नियंत्रक आणि महानिर्देशक लेखा परीक्षण यांनी यांचे अधिकारात काढलेले भारत सरकार लेखा आणि लेखा परीक्षण परिचय पुस्तक (पाचवी आवृत्ती) [१५ गुण]

प्रकरण- १, २, ३, ५, ६, ७, ९, ११, १२, १३, १४(ब)(क), १५, १९ ते २१, २५, ३२, ३३, ३४

ब. महाराष्ट्र अंदाजपत्रकीय पुस्तिका भाग- १ (महाराष्ट्र शासनाचे वित्तीय प्रकाशन क्र. ६) [१५ गुण]

प्रकरण- १, २, ३, ८, ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५

क. मुंबई वित्तीय नियम, १९५९ प्रथम आवृत्ती (महाराष्ट्र शासनाचे वित्तीय प्रकाशन क्र. १) [२० गुण]

प्रकरण १ ते ६ (नियम ६२ ते ६४, ७५, ८२ ते ८६ आणि नियम ९० व ९२ खालील मुद्दा ३

प्रकरण १० (नियम १२१, १२७, १३०, १३१ वगळून)

प्रकरण ११ ते १३ (नियम १५८, १७१, १८३ ते १९५ वगळून)

पेपर क्रमांक ६: महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम (पुस्तकांसह) (१०० गुण)

१. महाराष्ट्र नागरी सेवा (सर्वसाधारण सेवा शर्ती) नियम, १९८१
२. महाराष्ट्र नागरी सेवा (वेतन) नियम, १९८१
३. महाराष्ट्र नागरी सेवा (पदग्रहण अवधी, परदेश सेवा आणि निलंबन काळातील वेतन, बडतर्फी आणि सेवा समाप्ती) नियम, १९८१
४. महाराष्ट्र नागरी सेवा (रजा) नियम, १९८१
५. महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतन) नियम, १९८२
६. महाराष्ट्र नागरी सेवा (निवृत्ती वेतनाचे अंशराशिकरण) नियम, १९८४
७. महाराष्ट्र नागरी सेवा (मानधन, शुल्क, स्थानिक पुरक भत्ता आणि घरभाडे भत्ता) नियम, १९८१
८. महाराष्ट्र नागरी सेवा (शासकीय निवासस्थान) नियम, १९८१
९. महाराष्ट्र नागरी सेवा (प्रवासभत्ता) नियम, १९८१
१०. महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९
११. महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिरत व अपिल) नियम, १९७९
१२. महाराष्ट्र आकस्मिक खर्च नियम, १९६५
१३. महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम, १९९८

पेपर क्रमांक ७: लेखा (पुस्तकाशिवाय) (१०० गुण)

भाग- अ

वाणिज्य लेखा [६० गुण]

१. पुस्तपालनाचा अर्थ, उद्देश व उपयुक्तता
२. लेखाकर्माची तत्त्वे
३. पुस्तपालनाच्या द्विनोंद पद्धतीची तत्त्वे
४. लेख्यांचे वर्गीकरण
५. पंजी (रोजकिर्द)
६. प्रपंजी (खतावणी)
७. सहाय्यक लेखापुस्ते
८. रोख पुस्तक
९. अधिकोष समाधान विवरण किंवा अधिकोष मेळपत्रक

१०. तेरीज
११. लेख्यातील चुकांची दुरुस्ती
१२. अंतिम लेखे

भाग- ब (पुस्तकांशिवाय)
वाणिज्य संघटन [२० गुण]

१. एकल व्यापारी
२. हिंदु अविभक्त कुटुंब
३. भागीदारी संस्था
४. खाजगी व सार्वजनिक कंपनी व त्यांचे व्यवस्थापन
५. सहकारी संस्था

(उपरोक्त भाग- अ करीता इयत्ता अकरावी वाणिज्य व भाग- ब करीता इयत्ता बारावी वाणिज्य करीता महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परीक्षा मंडळाने विहित केलेल्या पुस्तकातील अभ्याक्रमावर आधारीत प्रश्न विचारण्यात येतील)

भाग- क (पुस्तकांशिवाय) (२० गुण)
सनदी लेखापालांचे लेखे
प्रत्यक्ष उदाहरणे, कायद्याला अपेक्षित भाष्य/ स्पष्टिकरण "

-X-X-X-

F:\backup\backup d\vipra-2\2005\NAVIN ABHYASAKRAM.doc

विभागीय परीक्षांचे आयोजन प्रशासकीय
विभागांनी करण्याबाबत ....

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांकः विपधो २६२०/प्र.क्र.१९/का.१७

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ३२
तारीख : २२ सप्टेंबर, २०२०

संदर्भ :- महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचे क्र.विपसन २०२०/(१)/(२)/एक, दि. १२ /०२/२०२० चे पत्र.

शासन परिपत्रक

प्रशासकीय विभागांच्या विभागीय परीक्षा नियमानुसार खालील प्रयोजनांसाठी विभागीय परीक्षांचे आयोजन करण्यात येते

- नियुक्ती देण्यात आलेल्या पदावर कायम करणे,
- परिवीक्षा कालावधी नियमित करणे,
- वरिष्ठ पदावरील पदोन्नतीकरीता अर्हता तपासणे

२. काही प्रशासकीय विभागांच्या "विभागीय परीक्षा" संबंधित प्रशासकीय विभागामार्फत आयोजित करण्यात येतात. तर काही प्रशासकीय विभागांच्या "विभागीय परीक्षा" महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत आयोजित करण्यात येतात. तथापि, संदर्भाधीन पत्राद्वारे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने असे कळविले आहे की, "सन २०२१ पासून आयोगामार्फत कोणत्याही विभागीय परीक्षा घेतल्या जाणार नाहीत". ही बाब विचारात घेऊन सर्व प्रशासकीय विभागांना सदर परिपत्रकाद्वारे खालीलप्रमाणे सूचना देण्यात येत आहे.

I. ज्या प्रशासकीय विभागांच्या, विभागीय परीक्षांचे आयोजन महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत करण्यात येत होते त्या सर्व प्रशासकीय विभागांनी सन २०२१ पासून त्यांच्या विभागीय परीक्षांचे आयोजन त्यांच्या स्तरावर करावे.

II. ज्या प्रशासकीय विभागांच्या सन २०२० मधील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोमार्फत आयोजित होणाऱ्या विभागीय परीक्षांचे आयोजन अद्याप झालेले नाही, अशा प्रशासकीय विभागांनी तात्काळ एक महिन्याच्या आत त्यांच्या विभागीय परीक्षा नियमांनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने परीक्षा आयोजित करण्यासाठी आयोगाकडे मागणीपत्रासह परिपूर्ण प्रस्ताव सादर करण्याची दक्षता घ्यावी. प्रसंगत: असे नमूद करण्यात येते की, विभागांकडून अपूर्ण प्रस्ताव प्राप्त झाल्यास सन २०२० मध्ये देखील आयोगामार्फत विभागीय परीक्षांचे आयोजन करण्याची कार्यवाही केली जाणार नाही, असे संदर्भाधीन पत्राद्वारे महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाने कळविले असल्यामुळे, त्वरीत एक महिन्यात परिपूर्ण प्रस्ताव आयोगास पाठविण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

III. तसेच ज्या प्रशासकीय विभागांच्या "विभागीय परीक्षा" नियमात, सदर परीक्षांचे आयोजन महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत करण्यात येईल, अशी तरतूद नमूद केली असल्यास, सदर तरतूद वगळून परीक्षेचे आयोजन प्रशासकीय विभागामार्फत करण्यात येईल अशी

तरतूद समाविष्ट करण्यासाठी, संबंधित विभागीय परीक्षा नियमामध्ये योग्य ती सुधारणा करावी.

IV. त्याप्रमाणे सन २०२१ पासून विभागाच्या स्तरावर परीक्षेचे आयोजन करावयाचे असल्याने, सदर परीक्षेचे आयोजन वेळेवर होण्याच्या दृष्टीकोनातून, प्रशासकीय विभाग किंवा आयुक्तालय अथवा संचालनालय यांच्या स्तरावर उपलब्ध अधिकारी/कर्मचारी यांच्यामधून परीक्षा आयोजनासाठी एक स्वतंत्र कक्ष स्थापना करण्यात यावा.

V. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत सन २०२१ पासून विभागीय परीक्षांचे आयोजन करण्यात येणार नसल्यामुळे, संबंधित प्रशासकीय विभागांच्या "विभागीय परीक्षा" नियमात वरीप्रमाणे (मुद्दा क्र.III नुसार) सुधारणा होईपर्यंत, सन २०२१ पासून आयोजित होणाऱ्या विभागीय परीक्षांच्या आयोजनास विलंब होऊ नये यास्तव, सदर परिपत्रकात देण्यात आलेल्या सूचनांनुसार संबंधित प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या स्तरावरुन विनाविलंब परीक्षांचे आयोजन करण्याची दक्षता घ्यावी.

३. तथापि, ज्या विभागांच्या सेवा प्रवेश नियमात, नामनिर्देशन व पदोन्नती या दोन नियुक्तीच्या मार्गाव्यतिरिक्त मर्यादित विभागीय परीक्षेद्वारे नियुक्तीचा तिसरा मार्ग नमूद करण्यात आला आहे. अशाप्रकरणी स्पर्धा परीक्षेद्वारे निवडीने नियुक्ती देण्याच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत ज्या मर्यादित विभागीय परीक्षा घेण्यात येतात, त्या मर्यादित विभागीय परीक्षा यापुढेही महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फतच घेण्यात येणार आहेत.

४. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेताक २०२००९२२१५३५५४३९०७ असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Geeta Rahul Kulkarni

Digitally signed by Geeta Rahul Kulkarni
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=General Administration Department, postalCode=400032, st=Maharashtra, [illegible], cn=Geeta Rahul Kulkarni
Date: 2020.09.22 15:38:12 +05'30'

(गीता रा. कुलकर्णी)

उप सचिव,सामान्य प्रशासन विभाग

प्रत,

१. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
२. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग,
३. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग (पत्राने),
४. निवड नस्ती.

103/P

राज्य शासनाच्या विविध प्रशासकीय विभागांच्या "विभागीय परीक्षांसंदर्भातील सामाईक बाबींबाबतचे धोरण"

महाराष्ट्र शासन
सामान्य प्रशासन विभाग
शासन निर्णय क्रमांकः विपधो २६२०/प्र.क्र.१६/का.१७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
तारीख: ३१ मार्च, २०२१

वाचा:-

१. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२३१८/प्र.क्र.१६/का.१७,दि.१.३.२०१८
२. सामान्य प्रशासन विभाग, शासन परिपत्रक क्र.विपधो २६२०/प्र.क्र.१९/का.१७, दि.२२/०९/२०२०.

प्रस्तावना:-

शासनाच्या विविध प्रशासकीय विभागांमार्फत प्रामुख्याने खालील प्रयोजनास्तव "विभागीय परीक्षा" आयोजित करण्यात येतात.

१) ज्या शासकीय पदावर नियुक्ती झाली आहे त्या पदावर कायम करणे.
२) वरिष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यासाठी पात्रता तपासणे .

उपरोक्त नमूद प्रयोजनासाठी शासनाच्या विविध प्रशासकीय विभागांमार्फत त्या विभागातील पदांसाठी त्यांच्यास्तरावर विभागीय परीक्षेचे नियम बनविण्यात येतात. त्यामुळे प्रत्येक प्रशासकीय विभागाच्या "विभागीय परीक्षा" नियमांमध्ये विविधता आढळून येते. उदा. परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी द्यावयाच्या एकूण संधी, संधीची व्याख्या, परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट देण्यासाठीची वयोमर्यादा, परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी किमान आवश्यक गुण, परीक्षा विहीत संधीत उत्तीर्ण न झाल्यास त्याचे होणारे परिणाम इत्यादी. सबब, शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या विभागीय परीक्षेमधील नियमात समानता रहात नसून अनेक सेवाविषयक अडचणी उद्भवत आहेत. त्यामुळे, ज्या ज्या शासकीय पदांसाठी विभागीय परीक्षा नियम बनविण्यात आले असून त्यानुसार परीक्षा आयोजित करण्यात येतात, त्या सर्व विभागीय परीक्षा नियमांमध्ये एकसुत्रीपणा आणणे आवश्यक आहे. **ही बाब विचारात घेऊन, ज्या ज्या प्रशासकीय विभागांनी ज्या पदांसाठी विभागीय परीक्षा नियम बनविले आहेत, त्या सर्व विभागीय परीक्षांमधील सामाईक बाबींसाठी एक समान धोरण तयार करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.**

शासन निर्णय :-

सदर शासन निर्णयाद्वारे, प्रशासकीय विभागांमार्फत ज्या पदांसाठी विभागीय परीक्षा आयोजित करण्यात येतात, अशा सर्व विभागीय परीक्षांसंदर्भातील सामाईक बाबींचे धोरण निश्चित करण्यात येत आहे. सदर धोरण हे केवळ राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांनाच लागू राहील. हे धोरण जिल्हा परिषदा/नगरपालिका/महानगरपालिका/शासनाच्या अधिपत्याखालील मंडळे, महामंडळे,

(अ) विभागीय परीक्षांसंदर्भातील सामाईक बाबींचे धोरण :-

(I) संबंधित पदावर कायम करण्यासाठी घेण्यात येणारी विभागीय परीक्षा (उदा. सेवाप्रवेशोत्तर परीक्षा) –

१) **परीक्षेला बसण्याची पात्रता**– संबंधित पदावर वैध मार्गाने नामनिर्देशनाने नियुक्त झालेली व्यक्ती तसेच संबंधित पदावर पदोन्नतीद्वारे पदस्थापना झालेली व्यक्ती, विभागीय परीक्षेस बसण्यास पात्र राहील.

टीप:- वैध मार्ग म्हणजे सेवा प्रवेश नियमामध्ये नमूद केलेल्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग अथवा निवड समिती मार्फत सरळसेवेने निवड झालेली अथवा शासनाच्या धोरणाद्वारे थेट नियुक्त झालेली व्यक्ती.

२) **विभागीय परीक्षेचा उद्देश** – शासकीय कर्मचाऱ्यास संबंधित शासकीय कामकाजाचे ज्ञान प्राप्त झाले आहे किंवा कसे या बाबीची पडताळणी करण्यासाठी विभागीय परीक्षा आयोजित करण्यात येते. सबब, विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य आहे.

३) **परीक्षेला बसण्याकरिता संधी**–

(३.१) संधी– संधी म्हणजे संबंधित प्रशासकीय विभागाने आयोजित केलेली विभागीय परीक्षा ही या परीक्षेला बसण्यासाठी उमेदवारांना देण्यात आलेली संधी असेल.

सबब, प्रशासकीय विभागामार्फत आयोजित होणारी परीक्षा हीच संधी म्हणून गणण्यात येणार असल्यामुळे, परीक्षेला बसण्यास पात्र असूनही जर उमेदवाराने परीक्षेचा अर्ज सादर केला नाही किंवा परीक्षेचा अर्ज सादर करूनही परीक्षेस उपस्थित राहीला नाही, तरीही त्या वर्षी आयोजित झालेली परीक्षा ही संबंधित उमेदवारास देण्यात आलेली एक संधी म्हणून गणण्यात येईल.

(३.२) संधींची संख्या – शासकीय सेवेतील संबंधित पदावर नियुक्तीच्या दिनांकापासून (सरळसेवा अथवा पदोन्नतीद्वारे नियुक्ती) **एकूण ३ संधींमध्ये** परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील.

तथापि, ज्या पदांना परिवीक्षा कालावधी लागू आहे, अशा पदावरील अधिकारी / कर्मचारी यांना सदर परीक्षा परिवीक्षा कालावधीमध्येच उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील.

(३.३) संधींची गणना– शासकीय सेवेत ज्या दिनांकास संबंधित पदावर कर्मचारी रूजू होईल (सरळसेवा अथवा पदोन्नतीद्वारे नियुक्ती आदेशानुसार) त्या रूजू दिनांकानंतर प्रथम ज्या वेळी विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरू होईल, त्या विभागीय परीक्षेचे आयोजन ही संबंधित शासकीय कर्मचाऱ्यांची पहिली संधी म्हणून गणण्यात येईल. तसेच त्यानंतर अनुक्रमे आयोजित होणाऱ्या पुढील दोन परीक्षा या पुढील दुसरी व तिसरी संधी म्हणून गणण्यात येईल.

त्यामुळे, शासकीय सेवेतील संबंधीत पदावर शासकीय कर्मचारी ज्या दिनांकास रूजू होईल, त्या दिनांकापूर्वी जर त्या कॅलेंडर वर्षामधील विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याचा दिनांक समाप्त झाला असेल तर संबंधित शासकीय कर्मचारी सदर परीक्षेस बसू शकत नसल्यामुळे सदर आयोजित होणारी परीक्षा ही संधी म्हणून गणण्यात येणार नाही.

(३.४) <u>विहित संधीत परीक्षा उत्तीर्ण न झाल्यास होणारे परिणाम-</u> संबंधित पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा अ.क्र. ३.२ मध्ये नमूद केल्यानुसार विहीत संधीत उत्तीर्ण न झाल्यास, संबंधिताची वेतनवाढ रोखण्यात येईल. तसेच संबंधित कर्मचारी ज्या वेळी सदर परीक्षा उत्तीर्ण होईल अथवा परीक्षा उत्तीर्ण होण्यातून सूट प्राप्त होईल त्यानंतर त्याला वेतनवाढ अनुज्ञेय राहील. मात्र पुढील सर्व वेतनवाढी या, जणू काही वेतनवाढ रोखण्यात आली नव्हती असे समजून देय होतील. तथापि, थकबाकीची रक्कम अनुज्ञेय नसेल.

परंतु, गट-अ व गट-ब या राजपत्रित पदांवर थेट नियुक्त होणाऱ्या अधिकाऱ्यांना परिवीक्षा धोरणानुसार परिवीक्षाधीन कालावधीतच सदर विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे अन्यथा त्यांना सेवेमधून काढण्यात येईल. तसेच गट-क मधील ज्या पदांना सेवाप्रवेश नियमाद्वारे परिवीक्षाधीन कालावधी लागू केला आहे अशा सर्व अधिकारी व कर्मचारी यांना परिवीक्षाधीन कालावधीतच सदर विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे. अन्यथा त्यांना सेवेमधून काढण्यात येईल.

(३.५) <u>परीक्षेला बसण्याची अनुज्ञेयता</u>- शासकीय कर्मचाऱ्याने संबंधित पदावर कायम होण्यासाठी असलेली विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य असल्यामुळे, परीक्षा उत्तीर्ण होईपर्यंत या परीक्षेस कितीही वेळा बसता येईल.

परंतु, गट-अ व गट-ब या राजपत्रित पदांना परिवीक्षाधीन कालावधी लागू असल्यामुळे त्यांनी सदर विभागीय परीक्षा परिवीक्षाधीन कालावधीमध्येच उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे. त्यांना परीक्षेला बसण्याची अमर्याद संधी मिळणार नाही. तसेच गट-क च्या ज्या पदांना सेवाप्रवेश नियमाद्वारे परिवीक्षाधीन कालावधीची विवक्षितपणे तरतूद करण्यात आलेली आहे अशा पदांनाही विभागीय परीक्षा परिवीक्षाधीन कालावधीमध्येच उत्तीर्ण होणे क्रमप्राप्त आहे. त्यांना परीक्षेला बसण्याची अमर्याद संधी मिळणार नाही.

४) <u>परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट -</u> संदर्भ क्र.१ येथील दि.१ मार्च २०१८ च्या शासन निर्णयानुसार, सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून शासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांना वयाची ५० वर्षे पूर्ण झाल्याच्या दिनांकास सूट अनुज्ञेय राहील.

<u>टीप</u>- प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्याकडील तांत्रिक स्वरूपाचे कामकाज हाताळणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून वयोमर्यादेची सूट न देण्याबाबत जाणीवपूर्वक निर्णय घेऊन त्यानुसार त्यांच्या विभागीय परीक्षा नियमामध्ये परीक्षेतून सूट देण्याबाबतची कोणती तरतूद विवक्षितपणे नमूद केली नसेल तर त्यांच्यासाठी सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासूनची सूट लागू राहणार नाही.

५) <u>परीक्षेचे आयोजन प्रशासकीय विभागांच्या स्तरावरून करणे</u> - प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या विभागीय परीक्षांचे आयोजन संदर्भ क्र.(२) येथील दिनांक २२ सप्टेंबर,२०२० च्या परिपत्रकानुसार प्रशासकीय विभागाच्या स्तरावरून करावे.

६) <u>परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी परीक्षेतील किमान गुणांबाबतचे मानक</u>- विभागीय परीक्षेच्या अभ्यासक्रमामध्ये नमूद केलेल्या सर्व विषयांमध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी,उमेदवारास प्रत्येक विषयात किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहील.

७) <u>परीक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक –</u> विभागीय परीक्षेच्या शेवटच्या पेपर नंतरच्या लगतच्या दुसऱ्या दिवसाचा दिनांक हा परीक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक समजण्यात यावा.

८) <u>परीक्षा विहीत संधीत उत्तीर्ण झाली नाही म्हणून रोखलेली वेतनवाढ अदा करण्याचा दिनांक</u>- वेतनवाढ रोखलेला उमेदवार त्यानंतर झालेल्या ज्या परीक्षेत उत्तीर्ण होतो, त्या परीक्षेच्या शेवटच्या पेपरच्या दुसऱ्या दिवसाचा दिनांक हा परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याचा दिनांक असल्यामुळे, सदर दिनांकानंतर येणाऱ्या जानेवारी/जुलै महिन्यात त्याची रोखलेली वेतनवाढ अदा करण्यात यावी.

II. <u>वरिष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यासाठीची पात्रता परीक्षा–</u>

१) <u>परीक्षेला बसण्याची पात्रता</u>– संबंधित पदावर वैध मार्गाने नामनिर्देशनाने नियुक्त झालेली व्यक्ती तसेच संबंधित पदावर पदोन्नतीद्वारे पदस्थापना झालेली व्यक्ती, विभागीय परीक्षेस बसण्यास पात्र राहील.

<u>टीप:</u>– वैध मार्ग म्हणजे सेवा प्रवेश नियमामध्ये नमूद केलेल्या तरतुदीनुसार महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग अथवा निवड समिती मार्फत सरळसेवेने निवड झालेली अथवा शासनाच्या धोरणाद्वारे थेट नियुक्त झालेली व्यक्ती

२) <u>विभागीय परीक्षेचा उद्देश</u> – वरिष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यापूर्वी, वरिष्ठ पदावर काम करण्यासाठीची क्षमता तपासण्यासाठी सदर परीक्षा आयोजित करण्यात येते. त्यामुळे पदोन्नती देण्यासाठी सदर विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण होणे अनिवार्य राहील.

३) <u>परीक्षेसाठी प्रथम केव्हा अर्ज सादर करावा यासाठीचा निकष</u>

१	**नियुक्तीच्या पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा नसल्यास –**	शासकीय सेवेतील संबंधित पदावर ज्या दिनांकास कर्मचारी रूजू होईल (सरळसेवा अथवा पदोन्नतीद्वारे नियुक्ती आदेशानुसार) त्या रूजू दिनांकांनंतर, प्रथम ज्या दिनांकास पदोन्नतीसाठीच्या विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरू होईल त्यावेळी संबंधित उमेदवार सदर परीक्षेस अर्ज सादर करु शकेल.
२	**कार्यरत पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा असल्यास –**	शासकीय सेवेतील संबंधित पदावर कायम होण्यासाठीची विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याच्या दिनांकानंतर, प्रथम ज्या दिनांकास पदोन्नतीसाठीच्या विभागीय परीक्षेसाठीचा अर्ज सादर करण्याची कार्यवाही सुरू होईल त्यावेळी संबंधित उमेदवार सदर परीक्षेस अर्ज सादर करु शकेल.

४) <u>परीक्षेला बसण्याकरिता संधी</u> – सदर परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याशिवाय संबंधित शासकीय अधिकारी/कर्मचारी हे वरिष्ठ पदावर पदोन्नतीसाठी पात्र ठरणार नसल्यामुळे, सदर विभागीय परीक्षेसाठी ठराविक संधीची संख्या निश्चित करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. सबब, सदर विभागीय परीक्षेसाठी संधीची कोणतीही मर्यादा निश्चित करण्यात येत नाही.

५) <u>परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट -</u> संदर्भ क्र.१ येथील दि.१ मार्च २०१८ च्या शासन निर्णयानुसार, कर्मचाऱ्याने सध्याच्या पदावर किमान १५ वर्षे सेवा पूर्ण केल्याचा दिनांक किंवा त्यांच्या वयाची ५० वर्षे पूर्ण झाल्याचा दिनांक यापैकी जे नंतर घडेल त्यानंतरच्या लगतच्या दिनांकास त्याला सदर परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून सूट अनुज्ञेय राहील.

६) <u>परीक्षेचे आयोजन प्रशासकीय विभागांच्या स्तरावरून करणे</u> - सर्व प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या विभागीय परीक्षांचे आयोजन संदर्भ क्र.(२) येथील दिनांक २२ सप्टेंबर,२०२० च्या परिपत्रकानुसार प्रशासकीय विभागाच्या स्तरावर करावे.

७) <u>परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी परीक्षेतील किमान गुणांबाबतचे मानक</u>- विभागीय परीक्षेच्या अभ्यासक्रमामध्ये नमूद केलेल्या प्रत्येक विषयामध्ये उत्तीर्ण होण्यासाठी,उमेदवारास प्रत्येक विषयात किमान ५० टक्के गुण प्राप्त करणे आवश्यक राहील.

८) <u>परीक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक -</u> विभागीय परीक्षेच्या शेवटच्या पेपर नंतरच्या लगतच्या दुसऱ्या दिवसाचा दिनांक हा परीक्षा उत्तीर्ण होण्याचा दिनांक समजण्यात यावा.

(ब) प्रशासकीय विभागांच्या स्तरावर करावयाची कार्यवाही :-

उपरोक्त नमूद सामाईक बाबी वगळून प्रत्येक प्रशासकीय विभागाने त्यांच्या स्तरावर संबंधित पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या विचारात घेऊन यापुढे विभागीय परीक्षा नियमाच्या अनुषंगाने खालील बाबींच्या संदर्भात त्यांच्या स्तरावर निर्णय घ्यावा.

- **परीक्षेचे वेळापत्रक ठरविणे**- परीक्षेचे आयोजन वर्षातून किती वेळा करावे व कोणत्या महिन्यामध्ये करावे याबाबतचे वेळापत्रक निश्चित करणे.
- **परीक्षेचे प्रशिक्षण देणे**- परीक्षेसाठी आवश्यक प्रशिक्षणाचा कालावधी निश्चित करणे.
- **परीक्षेचा अभ्यासक्रम ठरविणे**- परीक्षेसाठी एकूण विषयसंख्या व त्यासाठीचे एकूण गुण व कालावधी हे प्रशासकीय विभागामार्फत ठरविण्यात यावेत. तसेच परीक्षा पुस्तकांसह अथवा पुस्तकांशिवाय असणार आहे ही बाबही प्रशासकीय विभागांनी निश्चित करावी

  तथापि, राज्य माहिती आयोगाच्या सन २०१२ च्या अहवालातील शिफारशींनुसार तसेच राष्ट्रीय आपदा प्रबंधन प्रतिबंध प्राधिकरण, गृह मंत्रालय, भारत सरकार, यांनी दि. ३० मार्च, २०१७ च्या अर्धशासकीय पत्राद्वारे दिलेल्या सुचनेनुसार पुढील विषयांचा वरिष्ठ पदावर पदोन्नती देण्यासाठीच्या पात्रता परीक्षेच्या अभ्यासक्रमात समावेश करावा.

  अ) माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५

  ब) महाराष्ट्र सार्वजनिक अभिलेख अधिनियम, २००५

  क) महाराष्ट्र शासकीय कामकाजात विलंब करणेस प्रतिबंध करण्याचा अधिनियम, २००५ चे प्रकरण क्रमांक ३.

  ड) "आपत्ती व्यवस्थापन".

(क) समायोजनाने नियुक्त होणाऱ्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या विभागीय परीक्षेसंदर्भात :-

शासनाची एखादी योजना पूर्ण झाल्यामुळे, पदांच्या आढाव्याअंती अथवा अन्य कारणामुळे ज्यावेळी कार्यरत असणारे शासकीय कर्मचारी अतिरिक्त ठरतात, अशा अतिरिक्त ठरलेल्या शासकीय कर्मचाऱ्यांची ज्यावेळी अन्य विभागात समायोजनाने नियुक्ती करण्यात

येते व समायोजनाने नियुक्ती केलेल्या पदासाठी विभागीय परीक्षा नियम लागू असल्यास, अशा समायोजन झालेल्या कर्मचाऱ्यांना विभागीय परीक्षा कशाप्रकारे लागू करावी अथवा त्यामध्ये सूट द्यावी. याबाबतचा निर्णय संबंधित प्रशासकीय विभागांनी सामान्य प्रशासन विभागाच्या मान्यतेने घ्यावा.

(ड) धोरण अंमलबजावणीबाबतची कार्यपद्धती :-

विभागीय परीक्षेच्या सामाईक बाबींचे धोरण हे सदर शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून लागू होईल.

तथापि, सदर सदर धोरणातील अ.क्र. अ (I) (४) व अ (II) (५) येथील तरतूद ही, संदर्भाधिन क्र. १ येथील दि.१ मार्च २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार अंतर्भुत केले असल्यामुळे, सदर तरतूद ही त्या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून म्हणजेच दि.१ मार्च २०१८ पासून लागू होईल.

(ढ) प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या प्रचलित विभागीय परीक्षा नियमांचा आढावा घेऊन धोरणाच्या अनुषंगाने विभागीय परीक्षा नियमांचे नवीन आदेश निर्गमित करणे :-

प्रशासकीय विभागांनी त्यांच्या विभागीय परीक्षा नियमांमध्ये या आदेशातील सुचनेनुसार सुधारणा करणे आवश्यक असल्यामुळे, त्यांनी त्यांचे विभागीय परीक्षा नियम सुधारीत करण्यासाठी आढावा घेऊन सुधारीत परीक्षा नियमांचे प्रारूप, या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून सहा महिन्यांच्या आत, या विभागाच्या मान्यतेस्तव सादर करावे.

तसेच, प्रशासकीय विभागांचे सुधारीत आदेश निर्गमित होईपर्यंत, प्रशासकीय विभागांमार्फत आयोजित होणाऱ्या विभागीय परीक्षांना, सदर शासन निर्णयातील विभागीय परीक्षेच्या सामाईक बाबींच्या तरतूदी लागू राहतील.

त्याचप्रमाणे, प्रशासकीय विभागांच्या प्रचलित परीक्षा नियमांतील तरतुदींनुसार, सदर शासन निर्णयाच्या दिनांकापूर्वी, जी कार्यवाही करण्यात आलेली आहे, त्यावर या शासन निर्णयातील विभागीय परीक्षा नियमाच्या धोरणातील तरतुदींमुळे कोणताही परिणाम होणार नाही.

प्रशासकीय विभागांनी परीक्षा नियमांचे प्रारूप सादर करताना खालील बाबी विचारात घेण्यात याव्यात.

(१) संक्षिप्त नाव व प्रारंभ - सदर बाब नमूद करताना विभागीय परीक्षा कोणत्या प्रयोजनास्तव आयोजित करण्यात येत आहे, कोणत्या पदासाठी (पदाच्या गटासह) ही बाब सुस्पष्टपणे नमूद करावी.

(२) व्याख्या- नियमामधील महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची व्याख्या वगळण्यात यावी व इतर आवश्यक व्याख्या नमूद करण्यात याव्यात.

(३) या शासन निर्णयातील अ.क्र.(ब) नुसार प्रशासकीय विभागांच्या स्तरावर करावयाची कार्यवाहीतील सर्व बाबींसंदर्भात नियमामध्ये योग्य ती तरतूद समाविष्ट करावी.

(४) या शासन निर्णयाद्वारे सर्व विभागीय परीक्षांसाठीच्या सामाईक बाबींचे धोरण निश्चित करण्यात आले असल्यामुळे प्रारूप नियमामध्ये पुढीलप्रमाणे एक नियम समाविष्ट करण्यात यावा.

"सामान्य प्रशासन विभागाच्या क्र.संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.१६/का.१७, दिनांक ३१ मार्च, २०२१ च्या शासन निर्णयाद्वारे विभागीय परीक्षांच्या सामाईक बाबींसंदर्भात निश्चित केलेल्या धोरणातील तरतूदी तसेच त्यामध्ये सामान्य प्रशासन विभागामार्फत वेळोवेळी करण्यात येणारे बदल हे या परीक्षा नियमासाठी लागू राहतील. "

<u>मुद्दा क्र. (इ) बाबतची टीप –</u> प्रसंगत: असे नमूद करण्यात येते की, या सामाईक धोरणातील तरतुदीनुसार विभागीय परीक्षा विहीत संधीत उत्तीर्ण न झाल्याचा परिणाम केवळ वेतनवाढीवर होत आहे. विभागीय परीक्षांच्या नियमामध्ये, परीक्षा विहीत संधीत उत्तीर्ण न झाल्यास होणाऱ्या परिणामांमध्ये वेतनवाढ रोखणे यासह अथवा याऐवजी इतर काही परिणाम नमूद केले असल्यास, सुधारीत तरतूदींमुळे इतर परिणाम बंद होत असल्याने त्यात काही प्रशासकीय अडचणी उद्भवत असतील तर, त्यात सुधारणा करण्याची योग्य ती कार्यप्रणाली नमूद करुन त्यास सामान्य प्रशासन विभागाची मान्यता घेण्यात यावी.

(ई) अन्य प्रयोजनासाठी विभागीय परीक्षांचे आयोजन करण्यात येत असल्यास :-

प्रशासकीय विभागांच्या विभागीय परीक्षा, सदर शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या प्रयोजना व्यतिरिक्त अन्य प्रयोजनासाठी आयोजित करण्यात येत असल्यास, संबंधित विभागीय परीक्षांमध्ये या धोरणाच्या अनुषंगाने सुधारणा करण्याचा प्रस्ताव देखील सामान्य प्रशासन विभागाच्या मान्यतेस्तव सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२१०३३११७२७३७९००७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Geeta Rahul
Kulkarni

Digitally signed by Geeta Rahul Kulkarni
DN: c=IN, o=Government Of Maharashtra, ou=General Administration Department, postalCode=400032, st=Maharashtra, 2.5.4.20=87e2e317e0d978442ac6b599d6a0abcf73fe717ee52994443a85090 75101cc93, serialNumber=92d474843b842720200d1a10946d5fc9348b9450f867605a47 d177207c9bd384, cn=Geeta Rahul Kulkarni
Date: 2021.04.05 11:48:39 +05'30'

(गीता कुलकर्णी)
उप सचिव (सेवा), महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१ मा. राज्यपालांचे सचिव, मलबार हील, मुंबई,
२ मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,
३ मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
४ मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, विधान भवन , मुंबई
५ सर्व मा. विधानमंडळ सदस्य,
६ मा. मुख्य सचिव, यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक,
७ सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव,
८ सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
९ प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय (विधानसभा), मुंबई,
१० सचिव, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, (विधान परिषद), मुंबई,

११ सचिव, राज्य मुख्य माहिती आयुक्त यांचे कार्यालय, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
१२ महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
१३ महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१४ अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
१५ निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
१६ मुख्य लेखा परीक्षक (निवासी लेखे), कोकण भवन, नवी मुंबई,
१७ महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
१८ सर्व प्रशासकीय विभागांच्या अधिपत्याखालील विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख, (संबंधित विभागामार्फत),
१९ सामान्य प्रशासन विभाग, सेवा उपशाखेमधील सर्व सह सचिव/उप सचिव
२० निवडनस्ती (कार्यासन-१७).

परिशिष्ट - ब

(राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा-२०२६ साठीच्या आवेदनपत्राचा नमुना)

---

१. आवेदकाचे संपूर्ण नांव (आडनांव प्रथम) :-
(विवाहीत स्त्री कर्मचारी असल्यास -
विवाहानंतरचे नांव व विवाहापुर्वीचे नांव)
इंग्रजी/मराठी दोन्ही भाषेमध्ये.
स्वत:चा मोबाईल क्रमांक व कार्यालयाचा दुरध्वनी :-

२. आवेदकाचे पदनाम :-

३. सध्याचे कार्यरत असलेले कार्यालय :-

४. जन्मतारीख :-

५. ज्या परीक्षेस बसावयाचे आहे त्या परीक्षेचे नाव :-

६. राज्यकर निरीक्षकाची विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण झाल्याबाबतची माहीती
अ) रा. नि. भाग - १ ची विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण :-
झाल्याचे वर्ष व आसन क्रमांक
ब) रा. नि. भाग - २ ची विभागीय परीक्षा उत्तीर्ण :-
झाल्याचे वर्ष व आसन क्रमांक

७. आतापर्यंत (राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षेत उपभोगलेल्या संधी :-
(परीक्षेचे वर्ष/महिना यांचा उल्लेख करावा)

८. सूट मिळालेले विषय/परीक्षेचे वर्ष/महिना :-
(गुणपत्रिकेची सत्यप्रत सोबत जोडावी)

९. उमेदवारास एखाद्या विषयात सूट मिळाली असेल तर ज्या वर्षी सूट मिळाली ते वर्ष, ज्या विषयात सूट मिळाली त्या विषयाचा पेपर क्रंमाक, विषयाचे नाव व मिळालेले गुण इ. माहीती द्यावी.

पेपर क्रमांक	विषय	मिळालेले गुण	आसन क्र.	परीक्षेचे वर्ष

१०. उमेदवारास परीक्षेस बसण्यास परवानगी दिली परंतू नंतर रद्द करण्यात आली असेल तर तशी परवानगी ज्या वर्षी देण्यात येऊन रद्द करण्यात आली ते वर्ष नमूद करावे. :-

वर नमूद केलेली माहिती खरी असून मला परीक्षेच्या परिपत्रकाच्या अधीन राहून माहे जुन - २०२६ मध्ये घेण्यात येणाऱ्या राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा-२०२६ च्या परीक्षेस बसण्याची परवानगी द्यावी, ही विनंती.

ठिकाण :- अर्जदाराची स्वाक्षरी :-

दिनांक :- नाव :-

पदनाम :-

अर्जदाराच्या कार्यालयाने भरावयाचे

प्रमाणित करण्यात येते की, उपरोक्त बाब क्रमांक १ ते १० मध्ये अर्जदाराने नमूद केलेली माहिती अर्जदाराच्या मूळ सेवापुस्तकावरून पडताळून पाहिली असून ती अचूक असल्याचे आढळून आले.

ठिकाण :---------------------------

दिनांक :--------------------------- कार्यालय प्रमुखांची स्वाक्षरी / हुद्दा

आवेदनपत्र भरण्यासंबंधी उमेदवारांना सूचना :-

१. प्रत्येक मुद्यासमोरील माहिती स्पष्ट व सुवाच्च अक्षरात लिहावी.

२. नवीन नियमाप्रमाणे घेण्यात आलेल्या विभागीय परीक्षेस सूट मिळालेल्या विषयांची माहिती रकाना क्र. ९ व १० मध्ये स्पष्ट नमूद करावी. मिळालेल्या सूटीचा फायदा घेण्याची इच्छा असल्यास ज्या परीक्षेस सूट मिळावी त्या परीक्षेची गुणपत्रिका (सत्यप्रत) सोबत जोडावी.

विवरणपत्र : क

राज्यकर अधिकारी विभागीय परीक्षा- 2026

मागील परीक्षेत उत्तीर्ण होऊन सूट मिळालेले विषय व परीक्षेस बसण्यासाठीचा तपशिल.

अ.क्र.	परीक्षार्थ्यांचे नाव	धारण केलेले पद	कार्यरत कार्यालय /विभाग	अधिकारी पदावरील नियुक्तीचा दिनांक	परीक्षेच्याआता पर्यंत उपभोगलेल्या एकूण संधी	परीक्षेला बसण्यास पात्र असलेल्या विषयासमोरील रकान्यात " पात्र " असे नमूद करावे व मागील परीक्षेत उत्तीर्ण होऊन " सूट "मिळलेल्या विषयाच्या रकान्यात सूट असे नमूद करावे.						
						पेपर क्र. १ : कर कायदे न्यायालयीन निवाड्यांसहीत	पेपर क्र. २ : वाणिज्य कायदे	पेपर क्र. ३ : विक्रीकर विभागामार्फत राबविण्यात येणा-या कर कायद्याची कार्यपध्दती व इतर कायदे	पेपर क्र. ४ : न्यायालयीन बाबी	पेपर क्र. ५ : भारतीय लेखा आणि लेखापरिक्षण	पेपर क्र. ६ : महाराष्ट्र नागरी सेवा नियम	पेपर क्र. ७ : लेखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13